

відбору оптимальних методів та їх поєднання. Необхідно проводити комплексні заходи щодо впровадження інформаційно-комунікаційних та ігрових технологій у процес навчання охорони праці у професійних освітніх закладах.

Список використаних джерел

1. Глінчук Ю. О. Розвиток ризик-орієнтованого мислення здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей під час вивчення безпекових дисциплін. Інноваційна педагогіка. 2022. Випуск 49. Том 1. С. 100-104. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/49/part_1/20.pdf.

2. Дуброва Н., Кириченко Р., Овсієнко Р. Інтерактивні методи навчання у професійній підготовці майбутніх педагогів. V International Scientific-Practical Conference 21 October 2021 Kyiv, Ukraine. С. 134-135. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19128/1/KyivTex%26Fashion2021_P134-135.pdf.

3. Зоріна М. О. Здоров'я зберігаючі технології в підготовці майбутнього фахівця. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2011. № 30-31. С. 147-151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2011_30-31_24.

БЕЗПЕЧНЕ ПОВСЯКДЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ

Шелева І.М.

*викладач дисциплін практичної та професійної підготовки,
старший викладач Красноградського педагогічного
фахового коледжу КЗ «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Найвища цінність суспільства – людина. Проте з кожним роком збільшується кількість чинників, які негативно впливають на її життя та здоров'я. Здебільшого ці чинники породжує сама людина: науково-технічний прогрес, діяльність людини, її необачне поводження з природою. Тому пріоритетом на сучасному етапі розвитку визнано безпеку кожної людини, особливо дитини. Під безпекою життєдіяльності слід розуміти характеристику існування людини у певному місці її перебування, що відображає збалансованість між впливом чинників, які загрожують життю або здоров'ю людини, та таких, що запобігають негативним наслідкам цієї життєдіяльності.

Одним з найважливіших чинників безпеки життєдіяльності дитини є її здоров'я. Сьогодні науковці вирізняють 4 нерозривні складники здоров'я людини:

- фізичне;
- психічне;
- духовне;
- соціальне здоров'я.

Теорія формування здорового способу життя дитини ґрунтується на кількох основних ідеях, з яких складається певна ідеологія, а саме, ідея пріоритету цінності здоров'я у світоглядній системі цінностей людини, розуміння здоров'я не тільки як стану відсутності захворювань, або фізичних вад, а ширше – як стану повного благополуччя, цілісного розуміння здоров'я як феномена, що невід'ємно поєднує його чотири сфери фізичну, психічну, соціальну й духовну, а відповідальність за своє здоров'я несе передусім сама людина, хоча й держава, і суспільство теж відповідають за здоров'я населення, насамперед дітей (це закріплено в законодавчо-нормативних актах України).

Критичний рівень здоров'я й фізичного розвитку дітей та студентської молоді відбувається внаслідок зниження рухової активності в умовах зростання (до 72 %) часу для навчання. За даними досліджень науковців, психоемоційне напруження процесу навчання, впровадження комп'ютерних технологій у повсякденний побут, несприятливі екологічні умови та зростання антисоціальних проявів серед молоді, висувають першочергове завдання перед педагогічною громадськістю – формування та зміцнення в учнівської та студентської молоді навичок здорового способу життя.

Здоров'я дітей – це спільна проблема медиків, педагогів і батьків. Розв'язання цієї проблеми залежить від упровадження здоров'язберезувальних технологій. Під здоров'язберезувальними освітніми технологіями, у широкому розумінні слова, слід розуміти всі ті технології, використання яких в освітньому процесі буде на користь здоров'ю здобувачів освіти.

Мета здоров'язберезувальних освітніх технологій навчання – забезпечити молоді можливість збереження здоров'я під час усього періоду навчання, дати дитині необхідні знання, вміння й навички щодо здорового способу життя, навчити використовувати отримані знання у повсякденному житті.

Можна вважати, що здоров'я здобувача освіти в нормі, якщо у фізичному плані здоров'я дає йому змогу справлятися з навальним навантаженням, вміє долати втому; соціальному плані – молода людина комунікабельна, товариська, емоційному плані – урівноважена, здатна дивуватись і захоплюватись, в інтелектуальному плані – здобувач освіти виявляє хороші розумові здібності, спостережливість, уяву, вміння самостійно вчитися, моральному плані – учень визнає основні загальнолюдські цінності.

Звичайно, рівень здоров'я здобувачів визначає вихідний стан їхнього

здоров'я на момент вступу до освітнього закладу, але не менш важлива і правильна організація навчальної діяльності, а саме це чітке дозування навчального навантаження, побудова заняття з урахуванням працездатності здобувачів освіти; дотримання гігієнічних вимог (свіже повітря, оптимальний тепловий режим, хороша освітленість, чистота), сприятливий емоційний настрій, використання фізкультхвилинок і динамічних пауз.

Необхідна правильна здоров'зберезувальна та безпечна організація освітнього процесу, а саме передбачення в меті заняття елементів оздоровчої спрямованості, безпеки повсякденної життєдіяльності, відстеження відповідності санітарно-гігієнічних умов навчання вимогам СанПН, це чистота в аудиторії, оптимальність світлового та повітряно-теплого режимів, необхідно контролювати провітрювання кабінету під час перерви, до і після занять; побудова заняття з урахуванням динамічності здобувачів освіти, їх працездатності, забезпечення інтересу до дисципліни, що вивчається, урахування природних біоритмів, індивідуальних особливостей здобувачів під час їх залучення у процес навчання, забезпечення оптимального співвідношення між фізичним та інформаційним обсягом заняття без інформаційного перевантаження, забезпечення оптимального темпоритму, правильного співвідношення між темпом та інформаційною щільністю, з обов'язковим урахуванням фізичного стану, постійна увага до збереження зору – розсаджування учнів з урахуванням стану їхнього зору, своєчасна корекція освітлення кабінету, використання вправ з гігієни зору, дотримання норм обсягу домашніх завдань, передбачених СанПН.

Ставши членом Європейської спільноти, Україна з-поміж багатьох юридично-правових зобов'язань взяла на себе обов'язок забезпечити громадянам безпечні та здорові умови життєдіяльності.

Освітні заклади, які обрали пріоритетним напрямом своєї діяльності збереження та зміцнення здоров'я своїх здобувачів освіти, формування культури їх здоров'я, позитивної мотивації щодо навичок здорового способу життя та превентивного виховання, сьогодні забезпечують умови та механізми здійснення навчання й виховання в інтересах особи і суспільства для всебічного розвитку духовно розвиненої, національно свідомої, фізично і психічно здорової, творчої особистості з сформованою культурою повсякденної безпеки життєдіяльності в здоровому середовищі.

Суспільство докладє зусиль для створення сприятливих умов розвитку особистості дитини, її безпеки в закладі освіти, а саме:

- пробудження її творчих можливостей;
- удосконалення природних здібностей;

- гуманізації способу мислення дитини;
- зростання її інтелектуального розвитку;
- забезпечення здорового розвитку дитини.

Саме тому сучасна школа, як мікромоделю зовнішнього соціуму має бути побудована на справжньому інтересі й повазі до особистості і надавати кожній дитині допомогу в пошуку життєвого шляху в суспільстві, формуванні, закріпленні соціального досвіду, взаємодії, зберігаючи при цьому її психофізичне здоров'я.

Створюючи умови життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу, сприятливих для здоров'я умов освітнього середовища, необхідних для успішного навчання та роботи, особливу увагу слід приділити будівлі закладу (відповідно до «Устаткування, утримання середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів та організації навчально-виховного процесу» Державних санітарних правил та норм (ДСанПН 5.5.2.008-98), яка має забезпечувати оптимальні умови для організації освітнього процесу, безпечного відпочинку, якісного харчування молоді.

Державні санітарні правила та норми підготовлено з урахуванням останніх наукових розробок і досліджень щодо регламентації гігієнічних умов і режимів навчання за сучасних форм організації навчально-виховного процесу для всіх виховних закладів для дітей і підлітків від 6 до 17 років, враховуючи Закон України «Про освіту».

Слід зосереджувати увагу на таких актуальних питаннях щодо створення безпеки повсякденної життєдіяльності в освітньому закладі: подолання або зменшення ступеня екологічної загрози для здоров'я дітей, а саме основні шляхи вирішення 6-ти груп екологічних проблем:

- якості води;
- санітарно-гігієнічних умов;
- забрудненості повітря;
- хвороб, що передаються переносниками;
- хімічної безпеки;
- непередбачених травм тощо.

Дбати потрібно про здоров'я та повсякденну безпеку здобувачів освіти в освітніх закладах. Привчати молодь до здорового способу життя, формувати культуру безпечної поведінки. Дорослі люди повинні бути для них яскравим прикладом.

Список використаних джерел

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Вчимося жити разом. Програма з розвитку соціальних навичок учнів основної і старшої школи в курсі «Основи

здоров'я». Київ: Алатон, 2016. 32 с.

2. Грищенко С.В., Грищенко О.П., Єфремова О.П. Здоров'язбереження в професійній підготовці здобувачів вищої освіти спеціальності «081 – Право». *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 4 (168). Чернігів: НУЧК, 2021. С. 45–54.

3. Ковальова О. В., Цапко А. М., Прокоф'єва О. О., Грищенко С. В. Здоров'язбереження в освітньому середовищі закладів загальної середньої освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. № 1(349). Ч. 1. 2022. С. 165–174.

4. Про вищу освіту: Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014. № 37–38. С.2004.

5. Русин Л.П. Використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому середовищі закладів вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 48. Т.2.С. 174 – 177.

ГЕЙМІФІКАЦІЯ В НАВЧАННІ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Дрожчана О.У.

старший викладач

Полтавського державного аграрного університету

У сучасному світі широко використовується гейміфікація, як один з найбільш ефективних підходів в навчанні. Гейміфікація застосовується з метою залучення користувачів, підвищення їхньої зацікавленості у вирішенні прикладних завдань.

Хороша лекція та практичні заняття настільки звичні, що хочеться їх доповнювати чимось новим. Проведення навчальних ігор є одним із таких нових рішень у навчанні з охорони праці.

Ігрові формати в навчанні можуть бути простими, наприклад, вікторини, і складними, наприклад, у вигляді спеціальних ігор, розроблених саме для навчання з охорони праці.

Гейміфікація – це використання ігрових механік у неігрових ситуаціях. Такий прийом використовують багато підприємств для стимулювання співробітників, засоби масової інформації застосовують цю технологію для залучення читачів, а в навчанні вона використовується для кращого засвоєння знань [2].

Гейміфікація навчання з охорони праці передбачає використання у процесі ігор чи ігрових механік (правил), принципів і рішень. Коли йде мова